

درآمدی کوتاه بر
آرمان شهرگرایی

Lyman Tower Sargent
Utopianism: A Very Short Introduction
Oxford University Press, 2010

سرشناسه: سرجنت، لایمن تاور، ۱۹۴۰ - م.

Sargent, Lyman Tower

عنوان و نام پدیدآور: مقدمه‌ای کوتاه بر آرمان‌شهرگرایی/لایمن تاور سرجنت؛ ترجمه امیر یداله‌پور.

مشخصات نشر: تهران: نشر کرگدن، ۱۴۰۰.

مشخصات ظاهری: ۱۵۶ ص: ۱۴/۵×۲۱ س.م.

شابک: 978-622-642078-5

وضعیت فهرست‌نویسی: فیپا

یادداشت: عنوان اصلی: Utopianism: a very short introduction, 2010.

یادداشت: کتابنامه.

موضوع: مدینه فاضله

موضوع: Utopias

شناسه افزوده: یداله‌پور، امیر، ۱۳۶۷ - ، مترجم

رده‌بندی کنگره: HX۸۰۶

رده‌بندی دیویی: ۳۲۱/۰۷

شماره کتاب‌شناسی ملی: ۷۳۵۸۹۸۷

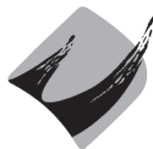
وضعیت رکورد: فیپا

درآمدی کوتاه بر آرمان شهرگرایی

لایمن تاور سرجنت

ترجمه
امیر یداله پور

نشر کردن

همه حقوق برای نشر کرگدن محفوظ است.
www.kargadanpub.com
telegram.me/kargadanpub
instagram.com/kargadan.pub

درآمدی کوتاه بر آرمان شهرگرایی

نویسنده: لایمن تاور سرجنت

مترجم: امیر یداله پور

ویراستار: پریا عباسی

ویراستار فنی: زهرا اسحق زاده

مدیر هنری: سحر ترهنده

ناظر چاپ: علی محمدپور

لیتوگرافی: نقش سبز

چاپ و صحافی: زعفران

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۴۲۰-۷۸-۵

چاپ اول: ۱۴۰۰

تیراژ: ۷۰۰ نسخه

قیمت: ۴۰۰۰۰ تومان

به: ایوان، جنیفر، یان و کیرن
- نویسنده

فهرست

۱	درآمد
۱۱	۱. مکان‌های خوب و مکان‌های بد
۳۵	۲. عمل آرمان‌شهرگراییانه
۵۳	۳. آرمان‌شهرگرایی بومی، استعماری و پسااستعماری
۶۹	۴. آرمان‌شهرگرایی در سنت‌های دیگر
۸۹	۵. آرمان‌شهرگرایی در سنت‌های مسیحی
۱۰۵	۶. آرمان‌شهرگرایی و نظریهٔ سیاسی
۱۲۱	۷. آرمان‌شهر و ایدئولوژی
۱۲۹	فرجام
۱۳۱	منابع
۱۴۳	مطالعات بیشتر

درآمد

رؤیا آتشِ درونِ ماست. (مارج پیرسی)

نقشه‌ای از جهان که آرمان‌شهر بر آن ترسیم نشده است حتی ارزش نگاه کردن هم ندارد، زیرا کشوری را که انسانیت همواره در آن خانه می‌کند نادیده گرفته است. و هنگامی که انسانیت آنجا خانه کند، به پیرامون می‌نگرد و کشور بهتری را می‌جوید و راهی سفر می‌شود. ترقی^۱ تحققِ آرمان‌شهرهاست. (اسکار وایلد)

در میان نیازهای واقعی ما، آخرینشان ساختن چشم‌اندازهای آرمان‌شهرگرایانه بیشتر است. (امانوئل والرش‌تاین)

پس آرمان‌شهر این است،

بله؟ خب -

عذر می‌خواهم؛

گمان می‌کردم اینجا دوزخ است! (مکس بیربوهام)

یک جریب زمین در میدلسکس بهتر از کاخی در آرمان‌شهر است. حتی ناچیزترین خوبی بهتر از پیمان‌های باشکوه، اما ناممکن است. (تامس بابینگتون مکولی)

آرمان‌شهرها اغلب حقایقی نابه‌هنگام‌اند. (آلفونس ماری لویی دو پرات دو لامارتین)

واژه «یوتوپیا»^۱ را تامس مور^۲ (۱۴۷۸-۱۵۳۵) به‌عنوان نام کشوری خیالی ابداع کرد که توصیفش در کتاب کوتاه او که در سال ۱۵۱۶ به زبان لاتین منتشر شد

1. Utopia

2. Thomas More

آمده است: در باب بهترین وضعیت جمهور و جزیرهٔ جدید یوتوپیا: یک راهنمای واقعاً طلایی که هم سودمند است و هم سرگرم‌کننده^۱؛ کتابی که اکنون با نام یوتوپیا (آرمان‌شهر) شناخته می‌شود. این واژه بر مبنای واژهٔ یونانی *topos* به معنای جا و مکان، و *u*، برگرفته از پیشوند *ou* به معنای نه یا نا، ساخته شده است. اما مور در «شش طرح دربارهٔ جزیرهٔ یوتوپیا» شعری برای خوانندگان می‌سراید که یوتوپیا را در آن «ایتوپیا»^۲ (سرزمین شاد، مکان خوب) می‌خواند. پس واژهٔ یوتوپیا که در اصل به معنای نامکان یا ناکجاست، ساخته شده تا به یک مکان خوب ناموجود اشاره کند.

از آنجا که اکثر باسوادان قرن شانزدهم به زبان یونانی و لاتین مطالعه می‌کردند، واژهٔ یوتوپیا به سرعت وارد دیگر زبان‌های اروپایی شد، و این کتاب در سال ۱۵۲۴ به آلمانی، در سال ۱۵۴۸ به ایتالیایی و در سال ۱۵۵۰ به فرانسوی برگردانده شد. از آنجا که مور با ترجمهٔ کتاب به زبان انگلیسی مخالفت کرده بود، این کتاب تا پیش از سال ۱۵۵۱، که داماد او دست به ترجمهٔ کتاب زد، به آن زبان درنیامد. مور در کتاب یوتوپیا کشتی‌ای را به تصویر می‌کشد که به کاوش جزیره‌ای ناشناخته می‌رود، که در آن جامعه‌ای دایر شده است که بنیانش بر برابری گسترده است و در تسلط مردانی خردمند و کهن سال است؛ سلسله‌مراتبی و پدرسالارانه است؛ قوانین بسیار محکم و تنبیه‌هایی ناگوار دارد؛ و در مقایسه با شرایطی که در آن زمان در دسترس مردمان انگلستان بود، زندگی بسیار بهتری عرضه می‌کند. اینها ویژگی‌های آرمان‌شهر است؛ داستان‌هایی از مکان‌های خوب (و سپس بد) گفته می‌شود، و چنان نشان داده می‌شود که گویی این مکان‌ها واقعی‌اند. از این رو، مردمی به تصویر کشیده می‌شوند که زندگی روزمره‌شان را پیش می‌برند؛ ازدواج و خانواده، آموزش، خورد و خوراک، کار، و چیزهایی از این دست به نمایش درمی‌آیند، و البته نظامی سیاسی و اقتصادی. نمایش دگرگونی زندگی روزمره خصیصهٔ بارز آرمان‌شهر است، و آرمان‌شهرگرایی نیز بخشی دربارهٔ دگرگونی امور روزمره است.

1. *Libellus vere aureus nec minus salutaris quam festivus de optimo reip[ublicae] statu, deq[ue] noua Insula Vtopia*

۲. Eutopia؛ نیکوشهر

تصویر ۱. تامس مور (۱۴۷۸-۱۵۳۵)، وکیل، سیاست‌مدار و نویسندهٔ انگلیسی، که او را به‌عنوان انسان‌گرای برجستهٔ رنسانس و مخالف اصلاحات پروتستانی می‌شناسند. هنری هشتم او را به‌خاطر خدماتش به پادشاهان به مقام شوالیه رساند، و بعدتر به‌خاطر اینکه در حمایت از هنری هشتم در مقام صدراعظم کلیسای انگلستان سوگند یاد نکرد اعدام شد. کلیسای کاتولیک رم در سال ۱۹۳۵ او را به مقام قدیسی رساند. پراوازه‌ترین کتابش *آرمان‌شهر* (۱۵۱۶) بود. این تصویر مشهور از تامس مور را هانس هولبین جوان‌تر (۱۴۹۸-۱۵۴۳) در سال ۱۵۲۷ ترسیم کرده است.